

Monumentnummer*: 424834

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **23 juni 1992**
Kadaster deel/nr **82683/159**

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Leeuwarden	Leeuwarden	Fryslân					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Berlikumermarkt	17			8911 LB	Leeuwarden		
Ossekop	2 B	B		8911 LE	Leeuwarden		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Leeuwarden	B				3588		

Omschrijving**

Karakteristiek aan de Berlikumermarkt gelegen fors (WINKEL)WOONHUIS, bestaande uit twee afzonderlijke bouwlichamen die functioneel en bouwtechnisch met elkaar zijn verbonden.

Het pand Berlikumermarkt 17 is van oorsprong een herenhuis dat in 1790 werd gebouwd in opdracht van Jonkheer Schelto Hessel Roorda van Eysinga, grietman van Haskerland. Het huis werd sedert de bouw verschillende malen verbouwd, ondermeer door manufacturier Ype Bolman die in 1893 de begane grond tot winkel liet inrichten en daartoe onder andere een winkelpui liet aanbrengen. Het ontwerp voor de verbouwing is vermoedelijk van de Friese architect W.C. de Groot die ook het Gabbemagasthuis uit 1906 aan de Wijbrand de Geeststraat te Leeuwarden ontwierp. Bij deze verbouwing werd de hoge dwarskap afgeknot en werden de dakkapellen verlaagd en van hun frontons ontdaan. De oorspronkelijke entree kwam te vervallen. In 1914 vond in opdracht van de toenmalige eigenaar G.P. Suren uitbreiding van Berlikumermarkt 17 plaats met magazijnruimte. Bij die gelegenheid werd het woongedeelte boven de winkel toegankelijk gemaakt via Ossekop 2, dat de entree tot de bovenwoning vormt. Het pakhuis dat aan Ossekop 2 grenst en dat blijkens de gevelsteen met opschrift 'Eerste steen gelegd door E. en Th. Suren 7 juli 1914' eveneens van 1914 dateert, is van lokaal/regionaal belang en is niet van rijkswege beschermd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Berlikumermarkt 17 is een zes traveeën breed en twee bouwlagen hoog eind 18e-eeuws herenhuis (1790) dat is opgetrokken uit rode baksteen en wordt gedekt door een met geglazuurde blauwe golfpannen belegd even gebroken zadeldak (verbouwing 1893) met aan voorzijde twee dakkapellen met houten wangen; twee hoekschoorstenen; kroonlijst met eenvoudige profilering en gesneden consoles; plint van grijze hardstenen platen met eenvoudige decoratie; lichtgetoogde empirevensters met eind 19e-eeuwse T-indeling; tweesteens hanekammen; houten jalouziekapen. De vormgeving is sober en verwijst in de details naar rococo en Lodewijk XVI-stijl; de late 19e eeuw is vertegenwoordigd in de T-ramen en de houten jalouziekapen. De drie traveeën brede etalagepui op de beganegrond dateert van 1893 en heeft een voor de tijd van ontstaan karakteristieke vormgeving: bakstenen pilasters met speklagen en lijstkapitelen en, aan weerszijden van de portiek, kunststenen kolommen met banden en lijstkapitelen.

Het interieur bevat onder meer de volgende waardevolle elementen: op de begane grond een neo-renaissance winkelinrichting met hoge open schappenkasten (1893, vermoedelijk W.C. de Groot) en een kantoortje (vermoedelijk daterend van de verbouwing van 1914); de gaaf bewaarde salon rechts van de winkel met rococo en Lodewijk XVI-decoraties, schouw, lambrizingen, pilasters met ionische voluutkapitelen die de behangselvakken scheiden, guirlandes, rijk bewerkte kroonlijsten en een stucplafond met florale motieven; voorts vouwblinden met paneelwerk en diepe vensterbanken; op de verdieping bevindt zich de bordestrap (die bij de verbouwing van 1893 werd verplaatst) met rijk Lodewijk-XVI snijwerk en vazen; de onderzijde van de tweede traparm is gestuct; de salons aan de voorzijde (met suitedeuren van omstreeks 1900) hebben eveneens vouwblinden met paneelwerk en diepe vensterbanken, een eenvoudiger stucplafond en, in de noordelijke salon, een schouw met aan weerskanten een open wandkast; aan Ossekopzijde bevinden zich nog een salon met balkenplafond, een schouw uit 1789 met rococo en Lodewijk XVI-decoraties en een geschilderd schouwstukje met bloemen, fruit, een vogelkooitje en een vogel aan een stokje; voorts de oude wit betegelde keuken met keukenkast en schouw en een kamer met plafond met beschilderd plafond (vermoedelijk 1914); de vloeren en plinten van gangen en trappen zijn uitgevoerd in geschilderd wit/grijs marmerwerk.

Ossekop 2 vormt de toegangspartij van de bovenwoning en bestaat uit een ommetseld trappenhuis onder een met geglazuurde rode kruispannen gedekt schilddak met fors overstek en geglazuurde rode piron; het overstek rust op een houten stijl- en regelwerk met korfboogvormig lattenwerk; de toegang wordt gevormd door een dubbele houten deur met paneelwerk en decoratief smeedwerk. Een eenvoudige dubbele deur in de rechterzijgevel geeft toegang tot het winkelgedeelte.

(Winkel)woonhuis met waardevolle interieuronderdelen (XVIII-XX) van algemeen architectuur- en cultuurhistorisch belang wegens

- de kenmerkende 18e-, 19e- en 20e-eeuwse vormgeving van exterieur en interieur;
- de aanwezigheid van een groot aantal waardevolle interieuronderdelen uit de verschillende bouw- en verbouwingsperiodes;
- de bouw- en gebruiksgeschiedenis;
- de markante stedenbouwkundige situering.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie